

és elbeszélgetni vele, milyen izgató lehet minden íróember számára. (Én csak a gimnazistáig jutottam el a magam könyvei ügyében, azok néha őszintén odamondogattak.) Nem volna utolsó dolog, bejárni a könyvtárat sem, megnézni ki mit olvas, milyen a könyvállomány, mit sóhajtozik a bajszos, símaképű vagy éppen szoknyás könyvtáros. Itt a gyermekirodalom, foglalkozott azzal valaki? Fordítunk magyarra rengeteg sok könyvet, magyarról is fordítunk szerb-horvát nyelvre, esett szó ezekről a fordításokról? A képzőművészeti rovat — kis átmeneti fellendülés után — visszaesett, a zene meg mintha nem is lenne egy idő óta!

S mégsem erre helyezem a hangsúlyt ebben a számadásban (milyen könnyű is a pontokat felsorolni s hálás is vagyok a fogyatékosok feltárásáért) én azokról az emberi motívumokról szólok, amelyek a kazalgyűjtő szívet betöltik. Hiszen, ha a folyóirat csupán „szépirodalmi, műve-

szeti és kritikai munkák közlésére szánt ívszám” lenne, amely felett a gondos és vezető kéz valamiféle mértékre ügyelne és — kész. Vagy figyelné a pontokat, a program pontjait s ha egy belőlük megvalósult, kistrigulázná elégedetten... milyen kétségmentés feladat is lenne a szerkesztés. S veszedelmesen hasonló ahhoz az iskolarendszerhez, amelyet osztályfőnökünk annakidején ezekkel a szavakkal magyarázott: tudsz? Nem tudsz! Megbuksz! Egy ilyen folyóiratnak — mint ahogy egy igazi iskolának is — lelke van. Lelke, nem a szó metafizikai értelmében, hanem abban, hogy életet és gondolkodást érzékeltetünk vele — lelke van, mint a tanteremnek, tele nebulókkal. Tele emberekkel, törekvésekkel, vágyakkal, szárnyalásokkal... Amíg egy-egy szám „összeáll”, hány kézirat indul meg, milyen láthatatlan bányásztörekvések fúrója vágkál különböző rétegekben s hányszor csapja oda az ember a kalapját indulatá-

Paul Gauguin

Csendélet